

Verhoogd Risico Overbelading voor Voedselbanken

Interne notitie: Waarschuwing en preventiemaatregelen

Datum: 19 januari 2026

Samenvatting

Met de invoering van de vrachtwagenheffing per 1 juli 2026 neemt de **pakkans voor overbelading** aanzienlijk toe. Hoewel het tolkastjesysteem zelf geen gewicht meet, brengt de heffing wel veel meer verkeerscontroles met zich mee. Voedselbanken die incidenteel of structureel overbeladen rijden, lopen vanaf juli 2026 een veel groter risico op:

- Boetes tot duizenden euro's per overtreding
- Stilzetting van voertuigen ter plaatse
- Onderbreking van voedseldistributie
- Reputatieschade
- Veiligheidsrisico's

Deze notitie biedt inzicht in de risico's en concrete preventiemaatregelen.

1. Waarom neemt de pakkans toe?

A. Intensievere verkeershandhaving

Meer controlepunten:

- De overheid investeert in extra handhaving voor de vrachtwagenheffing
- Vaste controlepunten met camera's en meetapparatuur
- Mobiele controle-eenheden langs drukke routes
- Meer verkeerstoezichthouders op de weg

Bredere controles:

- Inspecteurs die stoppen voor tolkastje-controle kunnen ook:
 - Visueel overlading constateren (doorhangende vering, uitpuilende lading)
 - Aanvullende gewichtscontrole uitvoeren
 - Technische staat van het voertuig inspecteren

B. Verhoogde zichtbaarheid voedselbanken

Registratie in systeem:

- Alle voertuigen met tolkastje worden geregistreerd
- Routes en rijpatronen worden zichtbaar in het systeem
- Bij meerdere overtredingen kan gerichter gecontroleerd worden

Herkenbare voertuigen:

- Voedselbank-voertuigen zijn vaak gemarkeerd met logo's
- Vaste routes tussen distributiecentra en uitgifte-locaties
- Voorspelbare laad- en rijpatronen

C. Bestaande gewichtscontroles blijven

Nederland heeft nu al:

- Mobiele weegteams van politie en inspectiediensten
- Asdrukmetingen op bepaalde wegvakken
- Gerichte controleacties bij sectoren met overbelading-historie

Deze blijven gewoon bestaan en kunnen zelfs frequenter worden ingezet door extra capaciteit voor de vrachtwagenheffing.

N.B. Hoewel de tolkastjes alleen op de voertuigen >3500 kilo worden geïnstalleerd wordt de controle op de gebruikte wegen scherper en zullen ook N1 auto's en overbelading vaker gecontroleerd worden.

2. Wat zijn de juridische risico's?

A. Wettelijk kader

Regeling voertuigen (artikel 5.3.6 e.v.):

- Rijden met een te zwaar beladen voertuig is verboden
- Geldt voor de totale massa én de aslasten
- Zowel bestuurder als eigenaar zijn aansprakelijk

Wetboek van Strafrecht:

- Bij gevaar voor de verkeersveiligheid: strafrechtelijke aansprakelijkheid mogelijk
- Bij ernstige overtredingen: taakstraf of geldboete voor verantwoordelijken

B. Boetehoogte bij overlading

De boete is afhankelijk van de mate van overbelading:

Overbelading Boete indicatie

0-5%	€140 - €370
5-10%	€370 - €750
10-20%	€750 - €1.500
20-30%	€1.500 - €3.000
> 30%	€3.000+ en mogelijk stillegging

Let op:

- Boetes worden per overtreding opgelegd
- Zowel chauffeur als eigenaar (voedselbank) kunnen beboet worden
- Bij herhaling: verhoogde boetes
- Asoverschrijding wordt apart beboet (ook bij totaal gewicht binnen limiet)

C. Aanvullende consequenties

Operationeel:

- Onmiddellijke stillegging van het voertuig
- Lading moet worden afgeladen of overgeladen (op eigen kosten)
- Voertuig mag niet verder rijden tot gewicht in orde is
- Vertraging of uitval van geplande voedseluitgifte

Financieel:

- Boetes komen uit het budget van de lokale voedselbank
- Kosten voor overlading en berging
- Mogelijk hogere verzekeringspremies
- Bij herhaling: hogere motorrijtuigenbelasting mogelijk

Juridisch:

- Bij ongeval met overbeladen voertuig: verzekering kan dekking weigeren
- Persoonlijke aansprakelijkheid bestuurders voedselbank
- Reputatieschade richting donateurs en gemeenten

Veiligheid:

- Verhoogd risico op ongelukken
- Langere remweg
- Instabiliteit bij bochten
- Versnelde slijtage banden en ophanging (grotere kans op klapband)

3. Waarom gebeurt overbelading bij voedselbanken?**Veelvoorkomende oorzaken****A. Onderschatting van gewichten:**

- Voedsel wordt geschat in plaats van gewogen
- Onbekendheid met het gewicht van verpakkingen (pallets, kratten, dozen)
- Vloeistoffen zijn zwaarder dan verwacht (flessen, pakken, blikken)

B. Druk om efficiënt te laden:

- Alles in één rit willen meenemen om brandstof te besparen
- Tijdsdruk bij ophalen en uitdelen
- Geen tweede rit kunnen/willen maken vanwege tekort aan vrijwilligers of voertuigen

C. Gebrek aan middelen:

- Geen weegschaal beschikbaar bij laden
- Te weinig of te kleine voertuigen voor de benodigde capaciteit
- Onvoldoende kennis bij vrijwillige chauffeurs

D. Goede intenties, verkeerde praktijk:

- "We moeten zoveel mogelijk mensen helpen"
- "Een beetje extra kan wel"
- Onwetendheid over exacte gewichtslimieten van het voertuig

4. Hoe voorkom je overbelading?**A. Ken uw voertuig****Controleer het kentekenbewijs:**

- **Massa ledig voertuig** (code G): Wat weegt het lege voertuig?
- **Toegestane maximummassa** (code F.2): Wat mag het totaal wegen?
- **Maximale aslast** voor- en achteras (code 7, 8, 9, 10): Hoeveel mag elke as dragen?

Bereken de laadcapaciteit:

- Laadcapaciteit = Toegestane maximummassa - Massa ledig voertuig
- Voorbeeld: 7.500 kg (max) - 3.200 kg (leeg) = **4.300 kg laadcapaciteit**
- Trek hier nog af: gewicht van de chauffeur(s), volle brandstoftank, gereedschap

Let op aslasten:

- Ook als het totaalgewicht klopt, kunnen individuele assen overbelast zijn
- Dit gebeurt vaak bij ongelijk laden (te veel gewicht voorin of achterin)

B. Weeg voor vertrek

Ideale situatie:

- Weeg het volgeladen voertuig op een gecertificeerde weegbrug
- Registreer het gewicht en bewaar het weegsbon

Praktische alternatieven:

- Investeer in een draagbare weegschaal voor grote leveringen
- Weeg lading per pallet of krat voordat het wordt ingeladen
- Maak gebruik van openbare weegbruggen (vaak bij agrariërs, of stortplaatsen)

Bij twijfel:

- Beter één rit te veel dan één boete te veel
- Gebruik de vuistregel: bij twijfel, minder laden

C. Train chauffeurs en vrijwilligers

Basiskennis verplicht:

- Laat alle chauffeurs de gewichtslimieten van "hun" voertuig kennen
- Bespreek waar op het kentekenbewijs deze informatie staat
- Leg uit wat de consequenties zijn van overbelading

Praktische richtlijnen:

- Maak een laminaat met de specs van elk voertuig (hang in de cabine)
- Indicatief overzicht: 1 pallet groente ≈ 400-600 kg, 1 pallet blikken ≈ 600-800 kg, etc.
- Afspraak: bij grote leveringen eerst wegen of instructie vragen

Bewustwording:

- Bespreek de verhoogde pakkans vanaf juli 2026
- Leg uit dat het niet alleen om boetes gaat, maar ook om veiligheid
- Benadruk dat overbelading het werk van de voedselbank kan stilleggen

D. Organisatorische maatregelen

Route-optimalisatie:

- Plan routes zo dat grote leveringen verdeeld kunnen worden over meerdere ritten
- Gebruik waar mogelijk een groter voertuig voor zware laadmomenten
- Combineer kleine leveringen in plaats van alles in één rit

Betere planning:

- Communiceer vooraf over verwachte hoeveelheden
- Overleg met donateurs over gespreide leveringen
- Plan extra tijd in voor wegen en herladen indien nodig

Samenwerking:

- Identificeer een weegschaal rond je eigen locatie
- Deel kennis over veilig laden tussen voedselbanken
- Ondersteun elkaar bij grote leveringen (extra voertuig, ervaren chauffeur)

E. Voedselbank zou Investerings kunnen overwegen

Op korte termijn:

- **Draagbare weegschaal** voor pallets (€200-€500)
- **Laminaten met voertuigspecificaties** voor elke vrachtwagen (€5-€10 per stuk)
- **Training** voor vrijwilligers (kan kosteloos intern georganiseerd worden)

Op middellange termijn:

- **Groter of extra voertuig** indien structurele overcapaciteit
- **Vaste weegschaal** bij laadlocatie (€1.000-€3.000, afhankelijk van type)

Baat bij investering:

- Voorkomen van één boete van €1.500 betaalt een weegschaal al terug
- Veiligheid voor vrijwilligers en andere weggebruikers
- Gemoedsrust en professionaliteit

5. Wat te doen bij een controle?

Als u wordt staande gehouden : Blijf kalm en professioneel:

- Werk mee aan de controle
- Toon het kentekenbewijs en eventuele vrachtpapieren
- Leg uit dat u voor een voedselbank rijdt (roept vaak begrip op, maar is geen vrijbrief)

Als overlading wordt geconstateerd:

- Accepteer de constatering en toon begrip
- Vraag om het proces-verbaal en lees dit zorgvuldig
- Maak foto's van het weegbewijs en de situatie

Stillegging van het voertuig:

- Het voertuig mag niet verder rijden tot het gewicht is gecorrigeerd
- Regel afladen of overslag van de lading
- Dit is voor eigen rekening en verantwoordelijkheid
- Pas daarna mag het voertuig verder rijden

Bezwaar maken**U kunt bezwaar maken als:**

- U het niet eens bent met de weging of de procedure
- Er verzachtende omstandigheden zijn
- De lading noodzakelijk was voor spoedeisende voedseluitgifte

Hoe:

- Binnen 6 weken bezwaar indienen bij de instantie die de boete heeft opgelegd
- Overleg met de vereniging of er ondersteuning mogelijk is
- Overweeg juridische bijstand bij hoge boetes

Realisme:

- Bezwaren worden zelden gehonoreerd bij duidelijke overbelading
- Investeer energie liever in preventie dan in bezwaar achteraf

6. Concrete actiepunten voor voedselbanken**Nu direct (januari-maart 2026)****Stap 1: Inventariseer uw voertuigen**

- Verzamel kentekenbewijzen van alle N2/N3 voertuigen
- Noteer per voertuig: massa ledig, toegestane maximummassa, aslasten
- Bereken de daadwerkelijke laadcapaciteit (minus chauffeur, brandstof, etc.)

Stap 2: Analyseer huidige praktijk

- Zijn er routes waarbij het voertuig standaard vol wordt geladen?
- Is het gewicht van leveringen nu al eens kritiek geweest?
- Zijn er signalen geweest van doorhangende vering, zware belading?

Stap 3: Communiceer met vrijwilligers

- Bespreek het risico van overbelading en de verhoogde pakkans vanaf juli 2026
- Deel de gewichtslimieten van elk voertuig met alle chauffeurs
- Maak afspraken over hoe te handelen bij grote leveringen

Voor 1 juli 2026**Stap 4: Zorg voor weegmogelijkheden**

- Schaf een draagbare weegschaal aan óf

- Test de procedure bij enkele grote leveringen

Stap 6: Evalueer voertuigbehoefte

- Is het wagenpark toereikend voor de benodigde capaciteit?
- Moet er geïnvesteerd worden in een groter voertuig?
- Kunnen routes anders gepland worden om overbelading te voorkomen?

Continu

Stap 7: Blijf monitoren

- Bespreek laden en gewicht bij chauffeurs-overleg
- Registreer weegresultaten en leer van patronen
- Deel ervaringen met andere voedselbanken via de vereniging
- Zoek een nabijgelegen weegbrug waar u gebruik van kunt maken óf
- Maak afspraken met andere voedselbanken om gezamenlijk te wegen

Stap 5: Implementeer laadprocedure

- Maak een simpele checklist voor chauffeurs
- Hang laminaten met voertuigspecs in de cabine

7. Belangrijkste boodschappen

Voor lokale voedselbanken

1. **De pakkans neemt toe vanaf juli 2026** door intensievere verkeershandhaving
2. **Overbelading is geen kleinigheid:** boetes lopen op tot duizenden euro's
3. **Preventie is veel goedkoper dan een boete:** investeer in een weegschaal
4. **Ken uw voertuig:** weet precies wat de gewichtslimieten zijn
5. **Train uw chauffeurs:** kennis en bewustzijn zijn cruciaal
6. **Veiligheid staat voorop:** overbelading is gevaarlijk voor iedereen op de weg

Voor bestuurders en coördinatoren

1. **Neem dit serieus:** één boete van €1.500 treft een voedselbank hard
2. **Maak het bespreekbaar:** praat openlijk over de risico's en maatregelen
3. **Investeer in preventie:** weegschaal en training zijn relatief goedkoop
4. **Documenteer uw beleid:** laat zien dat u maatregelen hebt genomen
5. **Werk samen:** gebruik het netwerk van voedselbanken om kennis te delen

8. Conclusie

De invoering van de vrachtwagenheffing brengt niet alleen extra kosten met zich mee, maar ook een **verhoogd risico op controles en boetes voor overbelading**. Voedselbanken die nu incidenteel overbeladen rijden, lopen vanaf juli 2026 een veel grotere kans om gepakt te worden.

Dit risico is te beheersen:

- Ken uw voertuig en de gewichtslimieten
- Weeg voor vertrek of schat zeer conservatief
- Train uw vrijwilligers en chauffeurs
- Investeer in een weegschaal (betaalt zichzelf terug bij één vermeden boete)
- Plan routes zo dat overlading niet nodig is

Waarom dit belangrijk is:

- **Financieel:** Boetes zijn duur en komen uit het budget voor voedsel
- **Operationeel:** Stillegging treft direct de mensen die hulp nodig hebben
- **Veiligheid:** Overbelading is gevaarlijk voor vrijwilligers en andere weggebruikers
- **Reputatie:** Voedselbanken moeten professioneel en betrouwbaar blijven

Kernboodschap: Preventie is de beste strategie. Met de juiste middelen, kennis en procedures is overbelading volledig te voorkomen, zodat voedselbanken veilig en zonder zorgen hun essentiële werk kunnen blijven doen.

Bijlage: Nuttige contacten en bronnen**Gewichtscontrole en weegmogelijkheden:**

- Lokale weegbruggen: Google Maps "weegbrug" + uw plaatsnaam
- Draagbare weegschalen voor pallets: diverse leveranciers online (€200-€500)

Juridische informatie:

- [RDW: Massa's en gewichten](#)
- [Regeling voertuigen](#)
- Boetetabel overlading: zie [CJIB website](#)

Bij vragen of ondersteuning:

- Contact opnemen met de vereniging Voedselbanken Nederland
- Overleg met andere lokale voedselbanken in uw regio
- Raadpleeg eventueel een transportjurist bij complexe situaties

Deze notitie is bedoeld als interne waarschuwing en hulpmiddel. Deel deze informatie actief met alle betrokken vrijwilligers en zorg dat iedereen die rijdt op de hoogte is van de risico's en preventiemaatregelen.